
3 Vragenuur

Vragen van het lid Beertema aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de nieuwbouw van ROC Heerlen van 60 mln. die ten koste gaat van de kwaliteit van het onderwijs.

De heer **Beertema** (PVV):
Voorzitter. Gisteravond zagen wij op televisie de uitzending "De slag om Nederland", die ging over een roc in Heerlen dat 100 mln. spendeerde aan de bouw van een futuristisch scholencomplex. We zagen ook waar dat gespaarde geld vandaan kwam. GeenStijl berichtte er vandaag als volgt over. "Want op uw kosten – die van de belastingbetaler – wordt er in het pittoreske Heerlen dus een splinternieuw, supermegalomaan maar vooral volstrekt overbodig kitschschoolgebouw uit de grond gestampt. Conto: 100 mln. Die 100 miljoen had het Arcus College nog op de bank staan. Gespaard van uw jaarlijkse donatie. U wist het misschien niet maar het belastinggeld dat is bedoeld voor onderwijs gaat in Heerlen niet naar gekwalificeerd personeel. Ook niet naar noodzakelijke onderwijsvernieuwingen en al helemaal niet naar het aanpakken van veel lesuitval, hoog ziekteverzuim of überhaupt de kwaliteit van het onderwijs. Nope. Het belastinggeld gaat naar vastgoedkitsch." Dat is een adequate samenvatting van de uitzending.

Geld uit de lumpsum is geld dat door de Kamer en de minister bestemd was voor goed onderwijs. Ik zeg dat nu alvast om te voorkomen dat de minister straks in haar antwoord zegt, zoals zij heel vaak doet bij deze gelegenheden: daar gaan wij niet over, want de instellingen zijn autonoom. Een belastingeuro die je uitgeeft aan een spectaculair gebouw, geef je niet uit aan lessen. Zo eenvoudig is het. Alle mooie roc's in Nederland staan er ten koste van goed onderwijs. Wij vinden dat wij daar wel over gaan. Er bestaat een brede consensus over twee zaken. Ten eerste: het parlement en de regering gaan wel degelijk over aantoonbaar financieel mismanagement. Ten tweede: er is geen sprake van een incident. In het mbo en hbo is sprake van een stroom van incidenten, van wanbeheer, van een autistische bestuurscultuur. Een onbeheersbare stroom van incidenten noemen wij geen incident meer, maar een systeemfout. Zo'n systeemfout moet worden aangepakt door de politiek verantwoordelijke en dat is de minister. Graag krijg ik hierop een reactie van de minister.

Minister Van Bijsterveldt-Vliegenthart:

Voorzitter. Ik dank de heer Beertema voor zijn vragen. Het Arcus College in Heerlen is inderdaad bezig om op een nieuwe locatie te bouwen. Die nieuwe locatie komt voort uit een plan dat al jaren geleden is ontwikkeld in samenwerking met de provincie, met de gemeente, deels met het bedrijfsleven en ook met vertegenwoordigers van andere onderwijssoorten. Dit plan is ontstaan vanuit de gedachte dat moet worden voorkomen dat er in de toekomst te weinig mogelijkheden zullen zijn om nieuwe opleidingen te ontwikkelen vanwege het feit dat er een behoorlijke be-

volkingskrimp is in Limburg. Men speelt daarop in. Het plan wordt heel breed gesteund, mede door de Parkstad-regio, omdat men ook in de toekomst jonge mensen wil opleiden, bijvoorbeeld in de techniek. Daardoor ontstaan aansluitende opleidingen: vmbo, mbo, hbo. Het is dus goed dat het Arcus College vooruitkijkt; die taak heeft het.

Bij mijn weten bedragen de totale kosten van het nieuwbouwproject 60 mln. Dat is de informatie die ik heb. Omdat zo'n bedrag even op je afkomt, heb ik het laten vergelijken met de bedragen voor andere nieuwbouwplannen, bijvoorbeeld in het primair en voortgezet onderwijs, dat wij toch niet van megalomane projecten zouden willen beschuldigen. Gezien het feit dat het gaat om zo'n 9000 studenten en zo'n 110 opleidingen, met alles wat daaraan vastzit, wijkt het bedrag zeker niet af van hetgeen er in het primair en voortgezet onderwijs gebeurt. Ik heb dit ook even in Rotterdam laten nagaan. De kosten per vierkante meter werden ook daar niet als een enorm groot bedrag ervaren. Dat is de werkelijkheid. De heer Beertema heeft grote woorden gebruikt, maar mij gaat het om de werkelijkheid. De heer Beertema liet in zijn betoog nogal wat aanklachten horen aan het adres van het Arcus College, maar ik moet vaststellen dat de school zijn zaken op orde heeft, op alle fronten.

De voorzitter:

Minister, uw spreektijd is om. De heer Beertema heeft een vervolgvraag.

De heer **Beertema** (PVV):

Ik vind het kwalijk dat de minister afstand neemt van alle voorbeelden die gisteren zijn gegeven. Ik wil nog eens benadrukken dat de minister heel veel goed doet, maar in dit soort gevallen komt zij niet verder dan het plakken van een pleistertje, terwijl zij voor de oorzaak van de kwaal geen verantwoordelijkheid neemt. Zachte heelmeesters maken stinkende wonden. De uitzending van gisteren maakt weer duidelijk dat het heel erg stinkt in de onderwijssector. De minister snuift de lucht eens goed op en roept dan enthousiast: ik ruik de lente, de frisheid van limoenen. Het ruikt echter naar verval.

Onderschrijft de minister de stelling dat het Arcus College te weinig geld heeft uitgegeven aan het onderwijs om geld te sparen voor de nieuwbouw? Vindt de minister ook dat het roc in Heerlen een intimidatiepolitiek heeft gevoerd om zijn zin door te drukken? Deelt de minister bovendien de mening dat het schandalig is om de bestaande goede gebouwen in het centrum van Heerlen met opzet te verwaarlozen om een reden voor nieuwbouw te hebben? Als dit allemaal zo is, vraag ik de minister verder of zij uiteindelijk toch bereid is om stappen te zetten tegen die onderwijsinstelling. Is de minister het met de PVV eens dat het governance-model, het besturingsmodel, in ieder geval in dit specifieke geval gefaald heeft? Ik blijf erbij dat er heel veel geld gespaard is ten koste van goed onderwijs.

Minister Van Bijsterveldt-Vliegenthart:

Ik heb doorgaans buitengewoon veel waardering voor de heer Beertema, maar ik vind dat hij nu toch echt over de top gaat bij zijn formuleringen over deze school en over de mbo-sector. Dit doet geen recht aan de sector, zeker niet als je bekijkt op welke wijze het inhoudelijk zit in deze kwestie. Als je alles op een rij zet, zijn de zaken gewoon op orde. Deze school voldoet kwalitatief prima. De examenkwaliteit is op orde, zo blijkt uit de onderzoeken. De

Van Bijsterveldt-Vliegenthart

850 urenorm wordt netjes gehanteerd. Kortom, de kwaliteit is in zijn totaliteit goed.

Overigens vindt er op dit moment een onderzoek plaats, maar dat is een onderzoek in het kader van de staat van het onderwijs dat eens in de drie jaar in het mbo plaatsvindt. Ongetwijfeld wordt hier dan nog weer eens even scherp naar gekeken. Mocht daar iets uitkomen, zal ik mij zeker tot het Arcus College richten. Op de vraag of er te weinig geld is uitgegeven aan het onderwijs, kan ik hier alleen maar zeggen dat het onderwijs bij het Arcus College door de bank genomen op orde is. Dat blijkt uit de rapporten. Dit staat ook op de site van de inspectie. Mijnheer Beertema, leest u dat nog eens goed na. Ik ben dan ook niet van plan om stappen te zetten inzake het roc en ik heb ook niet het idee dat de besturingsstructuur niet op orde zou zijn.

De heer **Beertema** (PVV):

Ik concludeer dat de minister volhardt in haar standpunt dat er niets aan de hand is: allemaal doorlopen, mensen! Wij zeggen dat er wel degelijk iets aan de hand is. Wij zeggen dat de bestuurders en de sectorraden een veel te vrije positie hebben verworven en dat zij veel te autonoom zijn. Ik verwijs nog even naar het treurige dieptepunt dat de VO-raad zich in de positie waant waarin die heel provocerend kan verklaren dat de raad zelfs de Wet onderwijstijd niet gaat uitvoeren omdat die de heren en dames niet zint. Als de minister uiteindelijk niet toch de bereidheid toont om in te grijpen in die sector, houd ik mijn hart vast.

Minister **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**:

Als de heer Beertema een terecht punt heeft – de VO-raad was zo'n punt – weet de heer Beertema mij aan zijn zijde. Dan ben ik meteen heel helder. Het mag namelijk niet gebeuren dat er tegen de wet gehandeld wordt door welke individuele school dan ook. Dat is mijn scherpe antwoord. Ik ben echter ook helder als ik vind dat de heer Beertema generaliseert en te zeer het kader binnen het onderwijs aanvalt.

De heer **Van der Ham** (D66):

Wij hebben voor de scholen het beleid dat zij één bedrag overgemaakt krijgen en dat zij daar zowel de leraren als het gebouw en grosso modo de leermiddelen van moeten betalen. Wij horen van leraren en van ouders dat dit niet altijd in de juiste verhouding gebeurt. Of dat in dit specifieke geval aan de hand is, is reeds besproken in een debat. Wij horen die geluiden echter wel meer. Maakt de minister zich daar zorgen over? Is zij van plan om wat meer mee te geven aan ouders en docenten om die scholen beter aan te sturen?

Minister **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**:

Wij kennen de medezeggenschap waardoor er voor de begrotingen, jaarrekeningen et cetera een rol is weggelegd voor, in dit geval, werknemers en studenten. Als ouders aangeven dat zij een ouderraad willen vormen, kan dit ook binnen het middelbaar beroepsonderwijs. Natuurlijk hoor ik die verhalen ook. Als ik zie dat scholen dit doen, geef ik duidelijk aan hoe ik hiertegen aankijk.

De heer **Biskop** (CDA):

De minister zegt dat zij die signalen ook krijgt. Wij krijgen die ook. Het is toch de vraag welke middelen de minister heeft om in te grijpen. De minister kan wel aangeven hoe

zij hiertegen aankijkt, maar soms zal er ook moeten worden ingegrepen. In het artikel in de Volkskrant van afgelopen zaterdag zegt Hans Adriaansens dat zijn school failliet zou gaan, als die meer dan 20% overhead zou hebben.

Minister **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**:

De heer Biskop weet dat ik in de begroting heb aangekondigd dat ik voor het mbo ook wil kijken naar de overhead. Binnen het hbo vindt ook zo'n operatie plaats. Wij weten overigens van de benchmarks in het mbo al behoorlijk hoe staat met de overhead. Waar echt sprake is van ondoelmatig handelen of wanbeheer, zoals de heer Beertema aangeeft, zal ik zeker ingrijpen. Sterker nog, ik heb dat in het verleden ook gedaan rondom de bonussen.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):

Mensen die gisteren het televisieprogramma hebben gezien, begrijpen er niks van. Dat snap ik heel goed. Er worden miljoenen over de balk gesmeten om zo'n nieuwe school te openen, terwijl de oude schoolgebouwen nog in prima staat zijn. Bovendien deugt het onderwijs niet. Is de minister het met mij eens dat zij in laatste instantie zelf moet kunnen meepraten over de huisvestingsplannen die dergelijke bestuurders indienen, over deze megalomane projecten? Vindt zij ook dat de bestuurders daarin niet totaál vrij kunnen zijn?

Minister **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**:

Allereerst is er geen grond om te zeggen dat het onderwijs niet op orde is. Zoals ik net heb aangegeven, heeft de inspectie het Arcus College gewoon jaarlijks in beeld, net als de andere mbo-instellingen. Daaruit blijkt niet dat het onderwijs niet op orde is, terwijl er echt wel scholen in beeld komen die ik vervolgens moet bestraffen, zelfs financieel. Dit misverstand wil ik dus even de wereld uit helpen. Daarnaast is het inderdaad de verantwoordelijkheid van scholen om met hun geld voor gebouwen, lesmethoden en dergelijke om te gaan. Het is aan de scholen. Dat heeft zijn voor- en nadelen, maar de OESO zegt wel dat de euro's in het Nederlandse onderwijs zo goed besteed zijn omdat de verantwoordelijkheid bij de school zelf ligt.